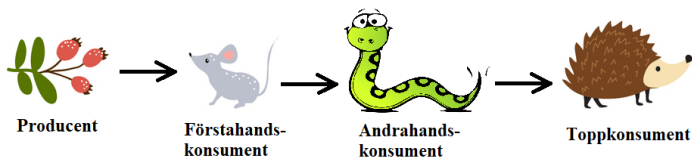

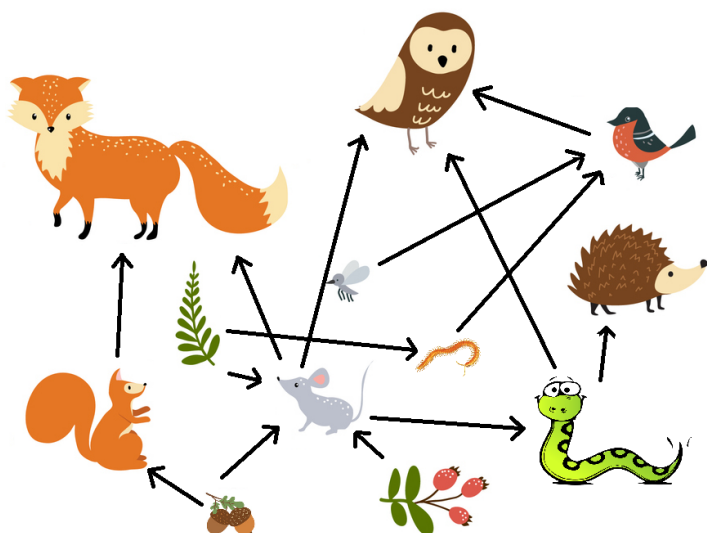
Näringskedja och näringsväv

I naturen kämpar organismerna för att överleva. Det handlar om att äta eller ätas (undantag toppkonsumenter). För att få en överblick över hur organismerna äter varandra i ett ekosystem används näringskedjor. En näringskedja visar hur växter och djur är beroende av varandra. Enklare förklarar det om vem som äter vem i ekosystemet.

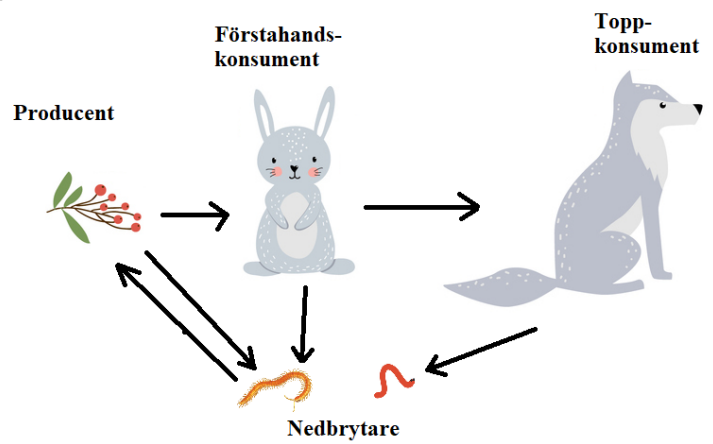
En näringskedja startar alltid med en organism som har fotosyntes: alltså en typ av växt. Dessa kallas för producenter. De omvandlar solens energi till biomassa. Det kan till exempel vara gräs eller en alg.

Alla andra organismer som inte har fotosyntes, och som därför är beroende av växter, kallas för konsumenter. Dessa konsumerar (äter). Beroende på vilken nivå i ekosystemet de befinner sig på kallas konsumenterna olika saker: förstahandskonsumenter (primärkonsumenter), andrahandskonsumenter (sekundärkonsumenter) och så vidare. Högst upp i näringskedjan finns toppkonsumenten som alltid är någon form av rovdjur (de kallas även predator).

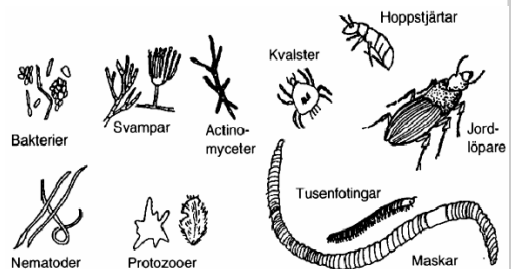

Naturen är dock mer komplicerad än så här. Vanligtvis äter ett djur olika typer av föda och riskerar att bli uppäten av flera olika typer av djur. Detta visas i bilden (på föregående sida) och kallas näringsväv. En näringsväv är många näringskedjor som sätts ihop till en enda. Observera att pilarna alltid pekar på den organismen som "äter" d.v.s. den organism som finns högre upp i näringskedjan.

En viktig del för att ekosystem ska fungera är nedbrytningen. När växter och djur dör bryts de ner av olika nedbrytare (destruenter). Det kan vara bakterier, insekter och maskar som gör detta viktiga jobb. När organismer bryts ner återgår alla kemiska föreningar och grundämnen som organismen var uppbyggt av till naturen. Dessa ämnen går vidare i sina kretslopp. Närsalterna återgår till jorden och kolet till atmosfären i form av koldioxid. Nu kan dessa ämnen återigen tas upp av växter och djur som behöver dem.

för att växa.

Begrepp och svåra ord:

Näringsväv, näringskedja, producent, konsument, rovdjur, predator, toppkonsument, nedbrytare